

Prvi pogoj napredku dolenskega, štajarskega itd. vinogradarstva je temeljitejša obdelovanje zemlje, osebno globoko prekopavanje pri zasaditvi novih vinogradov. V to dosego treba je boljšega orodja, treba vipavskega vinogradskega orodja vpeljati, in v ta namen jih bodem v prihodnji številki s podobo in popisom pojasnil.

(Dalje prih.)

O pridelovanju hmelja.

Hmelj (*Humulus Lupulus*) je rastlina z ločenim spolom ter vsako leto na novo iz korenine ovijače požene; pomnožuje se le s sadikami ženske rastline. V glavnem razločujemo dve vrsti hmelja, in sicer zgodnjega in poznega. Vsled razne lege, obdelovanja in zemlje nastalo je iz teh dveh še veliko družih sort, med katerimi se kot najboljše imenuje „rudeči, pozni hmelj iz Žateča“.

Hmelj ljubi solnčnat kraj, nekoliko viseč in obrnjen proti poldanski strani; pred mrzlim vetrom naj bo primerno zavarovan. Zemlja za hmelj mora biti globoka, sveža, ilovnato-peščena ali pa glinasto-peščena ter zmešana nekoliko z apnenikom. Nizko ležeča zemljišča v dolinah ali zemljišča v bližini meglenih pokrajin za pridelovanje hmelja so neprimerna.

Prvo delo pri napravi novega hmeljišča je 50 do 70 centim. globoko prekopanje zemljišča, tako, da pride rodovitnejša zgodnja plast zemlje pod mrtvo spodnjo plast. To delo se najbolje izvrši še pred zimo. Naslednje delo je, zaznamovati prostore, kodar se bodo sadike posadile, in sicer tako: Določijo se z vrstico vrste, katere so ena od druge $1\frac{1}{4}$ do 2 m. oddaljene, v teh vrstah se pa prostori za sadike v enaki daljavi eden od drugega določijo. Najboljša širjava med vrstami in ravno tako med sadikami v vrsti je 160 cm. Na tako zaznamovanih prostorih izkopljejo se 65 cm. globoke in 95 cm. široke jame. V te jame pride spomladi, ko se hmelj sadi, dober gnoj ali kompost, na-nj dobra prst in potem sadike. V vsako jamo pridejo po tri sadike; vsade naj se pa tako napošev, da so spodaj 15—18 cm. ena od druge, zgoraj pa da se bližajo ena drugi; potem naj se pokrijejo s zemljo in naj se jim dajo prvo leto 2—2 $\frac{1}{2}$ m. visoki količki ali prekle, na katere se prvo leto ovijači privezujejo.

Novo nasajeni hmelj se prvo poletje po dvakrat okoplje; prvokrat, ko so poganjki 20 cm. dolgi, drugokrat pa 4 do 5 tednov pozneje. Pri drugem okopavanju se hmelj tudi osiplje; tačas se sme med hmelj repo, zelje ali kaj tacega saditi, se ve da ne preveč na škodo mlademu hmelju. V jeseni se mlademu hmelju pognaniki 30 cm. nad zemljo odrežejo, ter se mora posebno v mrzlih krajih z gnojem pokriti. Sicer je tako pokrivanje povsodi dobro, ker hmelj krepí in ga stanovitejšega stori.

Za drugo leto treba je preskrbeti drogov, na katere se ima hmelj ovijati. Drogi so najdražji objekt hmeljarstva; oni morajo biti toliko daljši, kolikor bolj rodovitna je zemlja. Navadna, povprečna dolgost je 7 do 8 $\frac{1}{2}$ metrov.

H visoki ceni teh drogov pride še obrabljanje z vsakoletnim naoščenjem (špičenjem) trhlenenje itd. tako, da je drog v 10 letih odslužil. V novejšem času se je že z vspehom jelo nadomestovati drage droge z dratom, ki je na kolih napeljan.

Ko je mladi hmelj prvo zimo prestal, prične se meseca aprila ali maja družega leta odkopovanje rastlin do korenin, katere se popolnem odkrijejo. Odrežejo se vse mlade poganjke, vse zgornje postranske korenine in suhi prejšnjoletni ostanki ovijač. Pusti se

samo en glavni poganjek, ali k večem pri prav močnih rastlinah dva. Spodnje glavne korenine se tudi vse pusté. Prav dobro je o priliki tega dela vsaki rastlini eno lopato komposta pridjati in potem še le z zemljo pokriti. Vsako tretje leto se hmeljišče popolnem gnoji; računi se na hektar 35 vozov po 10 met. stotov gnoja.

Pri obrezovanju od tretjega leta naprej pustita se ravno tako 1—2 poganjka, katera se v visokosti 1 metra k drogu privežeta; privezuje se zmirom od desne na levo okoli droga. Meseca maja, junija in julija se hmelj dva- do trikrat okoplje in ospe, vse stranske poganjke iz korenin se mu porežejo ter je paziti treba, da se ostalim ovijačam vrhi ne polomijo ali odtrgajo.

(Dalje prihodnjich.)

Kmetijske novice in izkušnje.

Kateri oves je najboljši?

Janez Vidovič, posestnik v Sobotincah na Štajerskem, piše v „Slov. Gosp.“: Tri leta delam poskušnje z različnimi sortami ovsá. Skušnje sedaj kažejo, da je navadni naš oves gledé na rast, rodovitnost, zbirčnost zastran zemlje veliko boljši, nego kanadiški in ligovski. Vendar sibirski oves presega vse: močno rodi, zadovoljen je z vsako zemljo, dozori uže v drugi polovici julija, oral dá 40 do 50 vaganov. Leta 1879. pognojil sem njivo, pečavo ilovico, repi, l. 1880. posejal ječmen in deteljo, ki je dala l. 1881. tri košnje, l. 1882. bila je tam zimska rž, potem ajda in naposled na $\frac{1}{2}$ oralu sibirski oves lastnega pridelka. Pridelal sem mnogo lepe slame in 25 vaganov stare mere zrnja, ki je težko in ječmenu podobno. Zanesljivo seme se dobi v Gradci pri semenorejski štaciji grofa Attemsa in veljá 100 kilogramov (blizo 3 vagane) 20 gold. brez žaklja in vozine.

Da se malta od sten v hlevu ne kruši,

primeša se malti precej veliko saj iz peči ali pa dimnika, s tem se odkruščenje zapreči, in tako stene lične obdrži.

Da se grahovo seme v zemlji pred mrčesi obvaruje,

namoči se ga nekoliko ur pred setvijo v vodi, kateri so primešane saje ali pa še bolje aloja (katera se v apoteki dobi.) Zrna se nasrkajo nekoliko vode, zato raje izkalijo, grenkota sáj ali aloje jih pa varuje pred mrčesi.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 8. Kateri guano je najboljši za senožeti? (Al. L. v Postojni.)

Odgovor. Guano se za gnojenje senožet nikdar ne rabi, deloma zaradi tega ne, ker je predrag, deloma pa zato, ker one gnojilne tvarine, katero ima guano v sebi, nikdar senožeti v toliki meri ne primanjkujejo, da bi jih bilo treba posebno pomnoževati, ali pa jih lahko, kakor na pr. kali, dušec, na drug ceneji način pomnožimo. Za gnojenje senožet je posebno dober kompost, kateri je dobro predelan in pomešan z gnojnico iz stranišč. Dober gnoj za senožeti je dalje gnojnica iz hleva, pepel, mavec, apno itd. Vspeh gnojenja z dobrim kompostom se vzdrži več let, gnojnice, pepela, mavca, apna pa le eno leto.

Vprašanje 9. Kaj je bolje, krompir na gnojeno njivo ali na negnojeno saditi? (P. v Št. V.)